

HRVATSKI SABOR

KLASA: 402-02/22-01/08

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 29. studenoga 2022.

Hs**NP*402-02/22-01/08*65-22-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3., a u vezi s člankom 165. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zaključka o obavezi Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja da ne izvrše isplatu iznosa koji je osiguran u planu za 2022. godinu, na poziciji Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja pod šifrom T905050 od 238.901.055,15 eura, na ime naknada štete INA-MOL***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Dalija Orešković, zastupnica u Hrvatskom saboru, aktom od 28. studenoga 2022. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će predlagateljica Prijedloga zaključka.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

**HRVATSKI SABOR
ZASTUPNICA DALIJA OREŠKOVIĆ**

Zagreb, 28. studenog 2022.

Hs**NP*402-02/22-01/08*6531-22-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
OS - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Priloga: 29-11-2022		
Parlamentarni znak	Org. jed.	
402-02/22-01/08	65	
Parlamentarni broj	Pril.	Vrij.
6531-22-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog Zaključka o obavezi Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja da ne izvrše isplatu iznosa koji je osiguran u planu za 2022.g., na poziciji Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja pod šifrom T905050 od 238.901.055,15 eura, na ime naknada štete INA – MOL

Na temelju članka 33., stavka 1., podstavka 3. te članka 165. i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 i 123/20), podnosim Prijedlog Zaključka o obavezi Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja da ne izvrše isplatu iznosa koji je osiguran u planu za 2022.g., na poziciji Ministarstva i gospodarstva održivog razvoja pod šifrom T905050 od 238.901.055,15 eura, na ime naknada štete INA – MOL

Na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela Prijedlog ću obrazložiti osobno.

Dalija Orešković, zastupnica

ZASTUPNICA DALIJA OREŠKOVIĆ

**PRIJEDLOG ZAKLJUČKA O OBAVEZI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I
MINISTARSTVA GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA DA NE IZVRŠE
ISPLATU IZNOSA KOJI JE OSIGRAN U PLANU ZA 2022.G., NA POZICIJI
MINISTARSTVA GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA POD ŠIFROM
T905050 OD 238.901.055,15 EURA, NA IME NAKNADA ŠTETE INA – MOL**

ZAGREB, STUDENI 2022.

**HRVATSKI SABOR
ZASTUPNICA DALIJA OREŠKOVIĆ**

Zagreb, 28. studenoga 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 165. Poslovnika Hrvatskog sabora predlažem da Hrvatski sabor donese slijedeći:

Z a k l j u č a k

Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja da ne izvrše isplatu iznosa koji je osiguran u planu za 2022.g., na poziciji Ministarstva i gospodarstva održivog razvoja pod šifrom T905050 od 238.901.055,15 eura, na ime naknada štete INA – MOL, s obzirom da za navedenu isplatu ne postoji valjana pravna osnova te bi kao takva bila proturavna i izazivala sumnju na počinjenje kaznenog djela i pogodovanje u korist MOL-a, a na štetu državnog proračuna i interesa svih građana Republike Hrvatske.

Obrazloženje

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu i promjekciju za 2024.g. i 2025.g., na poziciji Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja pod šifrom T905050, por rubrikom plan za 2022. navodi se iznos od 238.901.055,15 eura za isplatu naknade štete INA-MOL. Isti iznos ne navodi se u prijedlogu Državnog proračuna za 2023. godinu. Na izričito postavljeno pitanje predsjedniku Vlade Republike Anderju Plenkoviću prilikom obrazlaganja proračuna, predsjednik Vlade se izjasnio kako navedeni iznos do dana rasprave o Državnom proračunu, odnosno do 23. studenog 2022.g., nije isplaćen. S obzirom da je isplata tog iznosa planirana u 2022.g., potrebno je pravovremeno poduzeti radnje kako do te isplate ne bi niti došlo, jer se radi o iznosu za koji ne postoji obaveza Republike Hrvatske prema MOL-u, te bi izvršenje isplate moglo predstavljati kazneno djelo.

Presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske I KŽ-Us-76/2020-15 od 7. srpnja 2021. i presude Županijskog suda u Zagrebu broj: K-Us-50/14 od 27. prosinca 2019. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda) Ivo Sanader proglašen je krivim što je početkom 2008. godine, u Zagrebu i Budimpešti, kao predsjednik Vlade Republike Hrvatske, sa Zsoltom Tamasom Hernadijem, predsjednikom Uprave mađarske naftne kompanije MOL Hungarian Oil and Gas

Plc., dogovorio da će za iznos od 10.000.000,00 eura, poduzeti sve kako bi se zaključila izmjena i dopuna Ugovora o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na trgovačko društvo INA d.d., na način da će Republika Hrvatska, MOL-u Hungarian Oil and Gas Plc., neosnovano omogućiti prevladavajući utjecaj nad tim društvom, ali i sklopiti ugovor o izdvajanju plinskog poslovanja iz trgovačkog društva INA d.d., kojim se izdvaja onaj dio plinskog poslovanja koji stvara gubitak trgovačkom društvu INA d.d., koji će u cijelosti preuzeti Republika Hrvatska.

Na temelju ugovora o izdvajanju plinskog poslovanja iz trgovačkog društva INA d.d., MOL je pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova u Washingtonu (ICSID) tužio državu zbog kršenja ugovora o plinskom poslovanju iz 2009.g., po kojem je Republika Hrvatska trebala preuzeti skladište plina Okoli što je i učinjeno, ali nije preuzela trgovinu plinom. U tom predmetu Međunarodni centar za rješavanje investicijskih sporova u Washingtonu donio je odluku u kojoj je zbog toga što Republika Hrvatska nije ispoštovala sve obaveze iz ugovora o izdvajanju plinskog poslovanja, s time što nije izdvojila plinsko poslovanje, dosudila MOL-u iznosu od 184, milijuna dolara naknade štete plus kamate i značajan dio troškova arbitraže. Na poziciji Ministarstva i održivog razvoja na poziciji T-905050 predviđen je iznos od 238.901.055,15 milijuna EUR isplatu naknadu štete MOL-u na temelju izgubljene arbitraže.

Unatoč postojanju navedene arbitražne odluke, za isplatu navedenog iznosa, ne samo da ne postoji opravdanje i utemeljen razlog, nego bi isplata takvog iznosa, s obzirom da je neosnovana, mogla predstavljati počinjenje kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti ili neko drugo kazneno djelo. Naime, na temelju javnog poretka Republike Hrvatske i odredbi koje su prisilne naravi (što znači da ugovorne strane s takvim odredbama ne mogu disponirati po svojoj volji), nakon pravomoćne presude protiv Ive Sanadera, smatra se da su oba ugovora koja su nastala činjenjem kaznenog djela za koja je Ivo Sanader utvrđen krivim, apsolutno ništetna na temelju samog zakona, i to od samog početka, odnosno od trenutka njihova nastanka, kao da nikada nisu niti postojala. Takva apsolutna ništetnog obuhvaća i ugovor o izdvajanju plinskog poslovanja.

Apsolutna ništenost propisana člankom 322. stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima, („Narodne novine“ broj 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18. i 126/21.), odredba je prisilne naravi, što znači da se njezin učinak nikakvim dispozicijama ugovornih strana ne može otkloniti, pa čak niti kada je jedna od ugovornih strana sama država.

Člankom 322. stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima, propisano je da je ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Odredbe javnog prava, pa tako i odredbe o apsolutnoj ništetnosti koje su prisilne naravi, ustanovljene su radi zaštite javnog interesa. Između ostalog, u javnom je interesu da ugovori koji su nastali činjenjem kaznenog djela, pa tako i kaznenog djela koruptivne naravi, nemaju učinak u pravnom poretku.

U javnosti je plasirano krivo tumačenje kako se ICSID temelji na međunarodnom pravu i kako su njegove odluke obvezujuće. Naime, takvo tumačenje ne vrijedi i ne odnosi se na situacije u kojima nastanak nekog ugovora proizlazi iz počinjenja kaznenog djela koje je kao

takvo pravomoćno utvrđeno u nacionalnom pravnom poretku. Pravomoćna presuda protiv Ive Sanadera ne odnosi se samo na ugovor o upravljanju INA-om, već i na Ugovor o izdvajanju plinskog poslovanja. Ugovor o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na trgovačko društvo INA d.d., kao i Prvi dodatak navedenom Ugovoru te Ugovor o izdvajanju plinskog poslovanja z 2009.g., ugovori su iz domene privatnog prava, te nemaju značaj međunarodnog ugovora čije bi sklapanje pod određenim pretpostavkama moglo biti iznad odredbi Ustava i pravnog poretka Republike Hrvatske.

Apsolutna ništetnost ugovora o plinskom poslovanju ima učinak da se smatra kao da on nikada nije niti postojao, a ako nikada nije niti postojao, tada ne može proizvoditi niti učinke iz arbitražne odluke po kojoj bi RH trebala isplatiti MOL-u dosuđeni iznos naknade štete. Svaka isplata ovog iznosa od strane Republike Hrvatske MOL-u bila bi protivna pravnom poretku Republike Hrvatske i propisima prisilnog prava, a samim time bi upućivala da je razlog isplate povezan sa počinjenjem nekog novog kaznenog djela od strane ovlaštenih članova ove Vlade, a ne ispunjenjem neke obveze na temelju arbitražne odluke, jer Republiku Hrvatsku arbitražna odluka nakon pravomoćne presude hrvatskih sudova kojima je utvrđeno da je ugovor o izdvajanju plinskog poslovanja ništetan, jer je sklopljen počinjenjem kaznenog djela, više u tom pogledu ni na koji način ne obvezuje.

Vladavina prava temelji se, između ostalog, na poštivanju odredbi kogente (prisilne) naravi, čiju primjenu subjekti tog pravnog poretka, ne mogu svojom voljom ukloniti niti izmijeniti. Pravna sigurnost ovisi o tome, poštuju li se u praksi pravna načela i kogentne odredbe pravnog poretka na istovjetan način u svim istovjetnim situacijama.

Apsolutna ništenost propisana člankom 322. stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima, („Narodne novine“ broj 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18. i 126/21.), odredba je prisilne naravi, što znači da se nikakvim dispozicijama ugovornih strana ne može otkloniti, pa čak niti kada je jedna od ugovornih strana sama država. Ugovor o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na trgovačko društvo INA d.d., kao i Prvi dodatak navedenom Ugovoru te Ugovor o izdvajanju plinskog poslovanja z 2009.g., ugovori su iz domene privatnog prava, te nemaju značaj međunarodnog ugovora čije bi sklapanje pod određenim pretpostavkama moglo biti iznad odredbi Ustava i pravnog poretka Republike Hrvatske.

Člankom 322. stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima, propisano je da je ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan, osim ako cilj poreiđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo.

Pravna sigurnost i ostvarivanje vladavine prava u Republici Hrvatskoj, zahtjeva od svih nositelja i svih grana državne vlasti, jedinstveno shvaćanje i razumijevanje pravnih posljedica apsolutne ništetnosti, kao i nepostojanje spora oko toga, iz kojih životnih i činjeničnih okolnosti ovakva apsolutna ništetnost može nastati. U konkretnom slučaju, potrebno je jasno i nedvosmisleno se odrediti prema tome, jesu li ugovori koji su sklopljeni činjenjem nekog kaznenog djela, ništetni po samoj sili zakona, u smislu članka 322. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima. Ukoliko bi bilo moguće je da u nekim situacijama ugovor koji je nastao činjenjem kaznenog djela ništetan po sili zakona, a da u drugima nije, tada pravne sigurnosti nema, a

postaje i upitno postoji li uopće pravni poredak utemeljen na vladavini prava, ili je on podložan samovolji vlasti i iskrivljenim interpretacijama u korist pr privatnih interesa koji su suprotnim javnom.

Oredbe javnog prava, pa tako i odredbe o apsolutnoj ništetnosti koje su prisilne naravi, ustanovljene su radi zaštite javnog interesa. Između ostalog, u javnom je interesu da ugovori koji su nastali činjenjem kaznenog djela, pa tako i kaznenog djela koruptivne naravi, nemaju učinak u pravnom poretku.

Ugovori koje je Vlada Republike Hrvatske kao dioničar u trgovačkom društvu INA d.d, sklopila s mađarskom stranom odnosno s MOL-om također kao dioničarem, nemaju karakter međunarodnih ugovora, koji bi pod određenim uvjetima po svojoj snazi bili izad pravnog poretka Republike Hrvatske.

Ukoliko Vlada Republike Hrvatska smatra da postoje okolnosti ili razlozi koji bi predstavljali valjani temelj za isplatu predmetnog iznosas, tada je dužna Hrvatskom saboru i čitavoj javnosti pojasniti o kakvom se pravnom temelju radi. U dosadašnjim izjavama, Vlada Republike Hrvatske u prilog podržavanja odluke međunarodne arbitraže pozivala se na mišljenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Katedre za međunarodno privatno pravo Republike Hrvatske koji su navodno protumačili kako se arbitražna odluka više ne može poništiti.

Člankom 81. alinejom 11. Ustava Republike Hrvatske, propisano je da Hrvatski sabor nadzire rad vlade Republike Hrvatske i drugih nositelja javnih dužnosti odgovornih Hrvatskom saboru, u skladu s Ustavom i zakonom.

U cilju provođenja ove temeljne zadaće Hrvatskog sabora, kao i radi utvrđivanja svih relevantnih okolnosti prije donošenja daljnjih odluka i poduzimanja radnji kojima se ostvaruju prava i interesi Republike Hrvatske kao dioničara u trgovačkom društvu INA d.d. na temelju kogentnih odredbi javnog prava Republike Hrvatske, nužno je utvrditi što su do sada poduzimala nadležna državna tijela, konkretno Vlada Republike Hrvatske, resorno Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja kao i točan sadržaj mišljenja Državno godvjetništva Republike Hrvatske i Katedre za međunarodno privatno pravo Republike Hrvatske. Sve dok se eventualno ne utvrdi drugačije, Hrvatski sabor podržava stav o apsolutnoj nitetnosti ugovora o izdvajanju plinskog poslovanja, a što ujedno za svoju posljedicu ima anuliranje obaveze koja proizlazi iz arbitražine odluke, koja je donesena na temelju ugovora o izdvajanju plinskog poslovanja koji je apsolutno ništeten. Slijedom navedenog, Hrvatski sabor obvezuje Vladu da ne izvrši isplatu predviđenu u Državnom proračunu u planu za 2022.g., a koji iznos se u 2023. pa padalje više ne spominje.

Dalija Orešković, zastupnica
